

Politieke Markt

Zitting van 12 oktober 2021
Beleid en Uitvoering - Uitvoering Sociaal Domein

Maatwerkbudget

Auteur

Michiel Veldman

Overlegd met

Sigrid Gortmaker, Robert Heimink, Eibe Karssenbergh, Helen Wiersema

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

In de programmabegroting van 2021 is afgesproken niet te bezuinigen op het minimabeleid maar het minimabeleid om te zetten in een maatwerkbudget. Op deze manier moet de financiële ondersteuning van het minimabeleid meer aansluiten op de leefwereld van de inwoner en leiden tot een optimalere bereik van inwoners die het echt nodig hebben. Het maatwerkbudget is daar het antwoord op. Het maatwerkbudget wordt hulpvraaggericht en met minimale bureaucratie per 2022 ingevoerd en geldt als belangrijk instrument van de omgekeerde toets. Het maatwerkbudget is een instrument van de toegangsmedewerkers om allerlei voorkomende financiële hulpvragen op te lossen en doorbreken mogelijk te maken. De toegangsmedewerkers ontvangen rechtstreeks het mandaat, daarmee kan het maatwerkbudget snel ingezet worden. Aan de hand van de hoogte van het budget vindt er collegiale toetsing of toetsing met teamleider plaats.

In het verlengde van het maatwerkbudget sluit de gemeente zich aan bij het Volwassenfonds en bij Sam&Overijssel.

Ook voor inwoners die gebruik maken van financiële regelingen voor zorgkosten wil de gemeente meer maatwerk creëren. Naast het aanbod van de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis van Zilverenkruis) willen we inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid geven voor een vergoeding van de aanvullende zorgverzekering naar keuze.

Het meer op maatwerk inrichten/optimaliseren van het minimabeleid gebeurt binnen de beschikbaar gestelde begroting.

Adviesnota

Inleiding

In 2021 is de omgekeerde toets ingevoerd in het sociaal domein. De omgekeerde toets helpt om integraal oplossingen mogelijk te maken en meer maatwerk aan inwoners te bieden. Het sociaal domein biedt maatwerk voor inwoners die hulp nodig hebben vanuit de Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet. Het minimabeleid is als onderdeel van de de participatiewettaken tot nu nog vooral aanvraag gestuurd georganiseerd. Het minimabeleid is een bovenwettelijk instrument van de raad om inwoners met een laag inkomen financieel te ondersteunen.

Met het armoede- en minimabeleid wil de gemeente de hieronder genoemde doelstellingen realiseren, deze doelstellingen zijn uitgesplitst in doelstellingen van het maatwerkbudget en doelstellingen van de regelingen voor zorgkosten:

Doelstellingen van het maatwerkbudget:

- Inwoners worden hulpvraaggericht financieel ondersteund;
- Toegangsmedewerker kunnen met het maatwerkbudget hulp inwoners op maat helpen;
- Het mogelijk maken van integrale en langdurige oplossingen;
- Inwoners stimuleren mee te doen met de samenleving;
- Het terugbrengen van verborgen (kinder)armoede.

Doelstellingen van de zorgkostenregelingen:

- Stimuleren van een passende zorgverzekering
- Voorkomen van armoede door stapeling van zorgkosten
- Voorkomen van zorgmijding

Complexere problemen

We zien in onze samenleving dat problemen steeds complexer worden en financieel. Het hebben van financiële problemen of het hebben van een laag inkomen zorgt ervoor dat inwoners en gezinnen onvoldoende mee kunnen doen. Daarnaast zien we ook binnen de Wmo en Jeugdwet dat hulpvragen vaak verband houden met de financiële situatie. Met het Actieplan Schuldhulpverlening zetten we dan ook vol in om inwoners vroegtijdig te helpen.

We willen daarom het minimabeleid optimaler organiseren zodat we meer inwoners in complexe situaties en verborgen armoede kunnen helpen. Centraal staat daarbij: de bedoeling, doen wat nodig is. Door het minimabeleid in te richten op de werkwijze van de omgekeerde toetsen en zo aan te sluiten bij leefwereld van de inwoner kunnen we inwoners ook met het minimabeleid op maat ondersteunen. Per 2022 wordt daarom het maatwerkbudget onderdeel van het minimabeleid. Het maatwerkbudget kan ingezet worden om allerlei incidentele voorkomende kosten te vergoeden. Dat kan van alles zijn, huur van een woning, een fiets, telefoon etc. Het maatwerkbudget komt daarmee in de plaats van de regeling sociaal culturele activiteiten. Ook het aanbod van de andere minimaregelingen wordt geoptimaliseerd waarmee meer de nadruk op maatwerk en de hulpvraag van de inwoner komt te liggen. De kindregelingen die we nu kennen blijven bestaan en worden ondergebracht bij Sam&Overijssel. Waardoor we met meer intermediairs inwoners kunnen bereiken inclusief onze eigen toegangsmedewerkers.

Ook kunnen inwoners blijvend gebruik maken van de bijzondere bijstand. De bijzondere bijstand blijft gewoon bestaan. Inwoners kunnen bij de bijzondere bijstand terecht voor bijvoorbeeld kosten zoals een identiteitskaart, verhuiskosten, inrichtingskosten, kinderopvangkosten en vervoerskosten.

Hieronder wordt het minimabeleid verder toegelicht. En in de bijlage is dit nog uitvoeriger gedaan.

Het opnieuw afstemmen van het minimabeleid op de maatschappelijke ontwikkelingen gebeurt budgetneutraal. In 2019 heeft u raad extra geld beschikbaar gesteld om de inkomensnormen van de minima te verruimen. Een deel van dit budget is ook daadwerkelijk uitgegeven. Een deel van het budget is de afgelopen jaren onbenut gebleven. Door het minimabeleid optimaler in te zetten en volgens maatwerk vorm te geven zal het gehele beschikbare budget benut worden waardoor we nog beter kinderarmoede en verborgen armoede kunnen bestrijden.

Adviesaanvraag

De raad wordt gevraagd advies te geven over de wijzigingen van het armoede en minimabeleid:

- Kan de raad zich vinden in de genoemde doelstellingen van het minimabeleid?
- Wat vindt de raad van deze Steenwijkerlandse opzet van het minimabeleid?

- Ontbreekt er volgens de raad nog iets naast het maatwerkbudget?
- Heeft de raad nog aanvullingen, opmerkingen die het college bij de uitvoering en

Beschrijving van het vraagstuk

In de programmabegroting van 2021 is afgesproken niet te bezuinigen op het minimabeleid maar het minimabeleid om te zetten in een maatwerkbudget.

De gemeente Steenwijkerland wil met haar minimabeleid beter aansluiten op de hulpvraag van de inwoner. Binnen het minimabeleid wordt meer ruimte gecreëerd voor maatwerk. Daarnaast worden regelingen meer hulpvraaggericht ingezet in plaats van aanvraaggericht.

Door het minimabeleid meer in te richten op maatwerk wil de gemeente haar minimabeleid optimaliseren. Op deze manier willen we de steeds meer complexer wordende problemen van inwoners aanpakken en verborgen (kinder)armoede bestrijden.

De gemeente maakt meer maatwerk mogelijk met het invoeren van het maatwerkbudget. Het maatwerkbudget is een regelluw instrument om inwoners met financiële problemen snel te kunnen helpen. Het maatwerkbudget is gebaseerd op de principes van de omgekeerde toets. Het maatwerkbudget bestaat uit drie onderdelen: Het maatwerkbudget voor toegangsmedewerkers, het volwassenfonds en kindregelingen Sam&Overijssel. De bestaande regeling sociaal culturele activiteiten wordt hiermee vervangen.

Ook voor inwoners die gebruik maken van financiële regelingen voor zorgkosten wil de gemeente meer maatwerk creëren. Naast het aanbod van de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis van Zilverenkruis) willen we inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid geven voor een vergoeding van de aanvullende zorgverzekering naar keuze.

Hieronder wordt weergegeven hoe het minimabeleid er per 2022 uit komt te zien. Hierbij is ook aangegeven wat nieuw/anders is en wat er komt te vervallen:

1. Het maatwerkbudget:

Nieuw: Het maatwerkbudget voor toegangsmedewerkers is een financieel budget welke de toegangsmedewerkers regelluw kunnen inzetten om inwoners snel te kunnen helpen. Het maatwerkbudget kan in principe overal voor ingezet worden en is bedoeld voor incidentele kosten. Bijvoorbeeld voor werkschoenen, een fiets, kleding etc. Het maatwerkbudget heeft geen gemaximeerde vergoeding.

Nieuw: Het volwassenfonds is een evenknie van het jeugdsportfonds. Het volwassenfonds is in het leven geroepen om inwoners te stimuleren mee te doen aan activiteiten in de gemeente Steenwijkerland. Het gaat hierbij om structurele kosten, dus bijvoorbeeld een sport abonnement. Het volwassenfonds werkt via intermediairs in onze gemeente en heeft dus een groter bereik dan alleen onze toegang. Deze intermediairs passen ook maatwerk toe en kijken wat de inwoner nodig heeft.

Optimaliseren: De kindregelingen zoals het jeugdsportfonds, pc regeling, vergoeding voor voortgezet onderwijs worden ondergebracht bij Sam&Overijssel. Sam&Overijssel voert naast de kindregelingen ook andere regelingen uit zoals jarige job, leergeld en kindershulp. Sam&Overijssel werkt ook met intermediairs waaronder onze eigen toegangsmedewerkers waarmee het bereik wordt vergroot. Op deze manier wil de gemeente ook kinderarmoede tegengaan bij gezinnen die buiten beeld zijn van de gemeente.

Vervallen: Regeling sociaal culturele activiteiten. Deze regeling is vervangen door het maatwerkbudget en het volwassenfonds. Daarmee bieden we een breder instrumentarium aan die we

gericht in kunnen zetten. De regeling sociaal culturele activiteiten is een aanvraaggericht instrument. Deze wordt elk jaar standaard aangevraagd. Het is daarbij niet inzichtelijk waarvoor de bijdrage wordt gebruikt en op welke wijze de bijdrage wordt ingezet om te kunnen participeren. Het maatwerkbudget en het volwassenfonds maken onderdeel uit van het plan van aanpak van de professional. Daarbij draait het juist om het gericht oplossen van de hulpvraag zodat inwoners kunnen participeren

2. Regelingen voor zorgkosten:

Bestaand: De gemeentepolis is een zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen en een hoge zorgvraag. De polis kent een ruimere dekking dan reguliere polissen zoals de vergoeding van de eigen bijdrage Wmo. De vergoeding voor de gemeentepolis bedraagt € 12,50 per maand.

Bestaand: De Regeling chronisch zieken zorgt ervoor de inwoners met een chronische ziekte een vergoeding voor het eigen risico krijgen. De vergoeding voor de het verplichte eigen risico bedraagt maximaal € 385,00 per jaar.

Nieuw: Vergoeding aanvullende zorgverzekering. Hoewel de gemeentepolis van het Zilverenkruis een goed instrument is om inwoners met een hoge zorgkosten en een laag inkomen te voorzien van een goede verzekering geldt voor inwoners met een lager zorggebruik dat de gemeentepolis relatief duur is. Om inwoners met een laag inkomen toch te stimuleren om een aanvullende verzekering af te sluiten bieden we maatwerk aan. Op deze manier willen we ook onder deze doelgroep voorkomen dat er sprake is van zorgmijding en stapeling van zorgkosten. De vergoeding voor een aanvullende zorgverzekering bedraagt € 10,00 per maand.

Bestaand: Bijzonder bijstand Naast het minimabeleid kunnen inwoners een beroep doen op de bijzondere bijstand zoals dat voorheen ook al het geval was. De bijzondere bijstand blijft gewoon bestaan. Dit kan eigenlijk net als bij het maatwerkbudget over allerlei soorten kosten gaan. Maar omdat de bijzondere bijstand wettelijk verankerd is met wettelijke bepalingen en normen in de participatiewet zijn we minder in staat om maatwerk te bieden met de bijzondere bijstand. Kosten die vergoed worden via het minimabeleid hoeven niet meer vergoed te worden door de bijzondere bijstand en andersom.

Vervolg

Het advies van de raad wordt verder meegenomen in de verdere uitwerking en implementatie. De raad wordt met een informatienota op de hoogte gehouden. Daarnaast worden de resultaten van het maatwerkbudget meegenomen in de monitor sociaal domein.

De toegangsmedewerkers en intermediairs worden meegenomen en geschoold in het gewijzigde minimabeleid.

De adviesraad Sociaal domein is gevraagd advies te geven over het gewijzigde minimabeleid. Ketenpartners worden meegenomen in de gewijzigde opzet.

Besluit

Beslispunt 1

Het college besluit de raad de volgende adviezen te vragen over het armoede en minimabeleid:

- Kan de raad zich vinden in de genoemde doelstellingen van het minimabeleid?
- Wat vindt de raad van deze Steenwijkerlandse opzet van het minimabeleid?
- Ontbreekt er volgens de raad nog iets naast het maatwerkbudget?

- Heeft de raad nog aanvullingen, opmerkingen die het college bij de uitvoering en implementatie van het gewijzigde minimabeleid mee kan nemen?